



شماره ثبت ۲۳۱

دوره دوازدهم - سال اول

لایحه ساماندهی پرنده های هدایت پذیر از راه دور (پهپاد) غیر نظامی

کمیسیون های ارجاعی

امنیت ملی و سیاست خارجی	اصلی:
-	فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۶۲۶۹۵/۱۰۶۳۸۴

تاریخ: ۱۴۰۳/۷/۱۷

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه ساماندهی پرنده های هدایت پذیر از راه دور (پهپاد) غیرنظامی که بنابه پیشنهاد در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۸ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

مسعود پزشکیان

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

(در اجرای ماده «۱۳۷» قانون آیین نامه داخلی مجلس)

با عنایت به گسترش روزافزون استفاده از پهنادهای غیرنظامی در علم و فناوری، صنعت، کشاورزی و خدمات و به تبع آن افزایش فرصت‌ها و تهدیدهای این حوزه به عنوان وسیله‌ای با کاربرد دوگانه و لزوم ساماندهی امور مربوط به آنها و نیز وجود خلاءهای قانونی، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی مربوط تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه : لایحه ساماندهی پرنده های هدایت پذیر از راه دور (پهپاد) غیرنظامی

ماده ۱- در این قانون، اصطلاحات زیر دارای معانی مشروح مربوط است:

۱- پهپاد: پرنده هدایت پذیر از راه دور.

۲- پهپاد غیرنظامی: پرنده هدایت پذیر از راه دوری که دارای گونه‌های زیر است:

الف- پهپاد خدماتی: پهپادی که در امور خدماتی از قبیل تصویربرداری،

داده برداری، امداد و نجات، راه و شهرسازی، محیط زیست، زیست شناسی، کشاورزی،

پست و ارتباطات، اکتشافات معادن، بازرسی و مهار (کنترل) خطوط آب، برق، گاز و راه آهن، مدیریت

بحران و بلایای طبیعی، حفاظت فیزیکی، پایش شدآمد (ترافیک)، خدمات تجاری و حدنگاری و در شعاع

محل ارائه خدمات تا ارتفاع حداکثر (۵۰۰) متر از سطح زمین مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ب- پهپاد تفریحی - ورزشی: پهپادی که با چشم غیرمسلح قابل رؤیت بوده و در شعاع حداکثر (۱۰۰۰)

متری و ارتفاع حداکثر (۱۰۰) متری بدون استفاده از سامانه ناوبری و هرگونه حساسه داده برداری، فعالیت

می‌کند.

۳- پهپاد اسباب بازی: وسیله پروازی با وزن حداکثر (۲۰۰) گرم با قابلیت هدایت توسط کاربر در شعاع

حداکثر (۱۰۰) متری و ارتفاع حداکثر (۵۰) متری که فاقد سامانه ناوبری و دارای دوربین تصویربرداری با

حداکثر وضوح (رزولوشن) (۴۸۰) مگاپیکسل بدون سامانه ارسال همزمان تصویر با پرواز است.

تبصره- پهپادهای اسباب بازی از شمول این قانون مستثنی بود و ساخت و تولید، واردات، خرید و فروش،

آموزش، تعمیرات، بهره برداری، عملیات و هدایت پهپاد اسباب بازی مجاز و طبق مقررات مربوط انجام

می‌شود.

۴- سازمان: سازمان هواپیمایی کشوری.

۵- مالک: شخص حقیقی و حقوقی که سند مالکیت پهپاد غیرنظامی به نام وی صادر شده است.

۶- بهره بردار: اشخاص حقیقی و حقوقی که برای بکارگیری پهپاد غیرنظامی و ارائه خدمات پروازی از

سازمان مجوز دریافت کرده‌اند.

ماده ۲- وزارت اطلاعات از شمول احکام این قانون درخصوص تأمین، نظارت، بهره برداری، عملیات،

هدایت و سایر امور مربوط به پهپادهای مورد استفاده خود مستثنی است.

ماده ۳- به منظور سیاستگذاری اجرائی، هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای این قانون، شورای

سیاستگذاری پهپادهای غیرنظامی با مسئولیت وزارت راه و شهرسازی و عضویت نمایندگان ستاد کل

نیروهای مسلح، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت اطلاعات، وزارت کشور، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء(ص) تشکیل می‌شود.

تبصره- دبیرخانه شورای مذکور در سازمان مستقر است.

ماده ۴- صدور پروانه فعالیت در زمینه ساخت و تولید، آموزش، تعمیرات، بهره برداری، صدور گواهینامه کاربر هدایت کننده و سند مالکیت پهنادهای غیرنظامی پس از تأیید عدم سوء پیشینه کیفری مؤثر توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بر عهده سازمان است.

تبصره- صدور پروانه موضوع این ماده در زمینه ساخت و تولید توسط سازمان، پس از اخذ تأیید ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح صورت می‌گیرد.

ماده ۵- ساخت و تولید انواع پهناد غیرنظامی علاوه بر رعایت ماده (۴) این قانون با اخذ مجوز تأسیس و پروانه بهره برداری صنعتی با رعایت ضوابط استقرار زیست محیطی مطابق قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۹ با اصلاحات بعدی آن، از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام می‌شود.

تبصره- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور موظف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و جهاد کشاورزی نسبت به حمایت از بومی سازی و انتقال فناوری‌های نوین در تولید پهنادهای غیرنظامی اقدام نموده و با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح، سازوکار لازم برای تبادل دانش طراحی و تولید پهناد میان بخش نظامی و غیرنظامی و شرکتهای دانش بنیان را طراحی و پیاده سازی نماید.

ماده ۶- واردات پهناد غیرنظامی و قطعات مربوط به آن ممنوع است. صدور مجوز واردات در مواردی که مشابه داخلی نداشته و یا تولید داخل نیاز کشور را تأمین نمی‌کند و یا توسعه تولید دانش بنیان در داخل مستلزم واردات است، با تأیید سازمان و پس از تأیید عدم سوء پیشینه کیفری مؤثر توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، اخذ استعلام امنیتی وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تأیید ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید استانداردهای ایمنی سازمان، بر عهده سازمان است.

ماده ۷- سازمان مکلف است با هدف توسعه توانمندی‌های فناورانه بومی و حمایت از نخبگان فعال مرتبط با صنعت پهنادهای غیرنظامی، با معرفی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور و تأیید عدم تولید مشابه داخلی توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، به شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان در راستای فعالیت های دانش بنیان آنها و دانشگاه ها و مراکز آموزشی و پژوهشی در راستای فعالیت

های تحقیقاتی مرتبط، مجوز واردات نمونه محصول نهایی و قطعات، جهت تولید و بهره برداری و آزمون پرواز و عملیات اعطا نماید.

ماده ۸- مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به پهپادهای غیرنظامی با رعایت این قانون مجاز است.

ماده ۹- پهپادهای غیرنظامی دارای سند مالکیت مشتمل بر شماره شناسایی یکتا، مشخصات فنی اعم از رنگ، بدنه و موتور و مشخصات هویتی مالک است. مسئولیت صدور سند مالکیت و تعیین شماره شناسایی بر عهده سازمان است.

ماده ۱۰- هرگونه تغییر در مشخصات فنی اعم از رنگ، بدنه و موتور در پهپادهای غیرنظامی صرفاً با کسب مجوز از سازمان و صدور سند جدید امکان پذیر است.

ماده ۱۱- سازمان مکلف است پس از بررسی و تأیید شرایط جسمی و روانی اشخاص حقیقی توسط پزشک معتمد و اخذ استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و طی دوره های آموزشی در آموزشگاه های دارای مجوز از سازمان نسبت به صدور گواهینامه کاربر هدایت کننده پهپاد غیرنظامی اقدام نماید.

ماده ۱۲- ضوابط سلامت قبل از پرواز کاربر هدایت کننده پهپاد غیرنظامی ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراشدن این قانون با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای سیاست گذاری موضوع ماده (۲) این قانون می رسد. کاربر هدایت کننده، موظف به رعایت ضوابط اعلامی است.

ماده ۱۳- بهره برداری از پهپادهای غیرنظامی و انجام عملیات پروازی صرفاً توسط اشخاص حقوقی دارای مجوز بهره برداری و به وسیله پهپاد غیرنظامی دارای سند مالکیت و کاربر دارای گواهینامه معتبر و ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی در سامانه مربوط مجاز است.

تبصره ۱- شرکت فرودگاه ها و ناوبری هوایی ایران مکلف است سامانه ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی مشتمل بر اطلاعات موضوع هر پرواز از جمله زمان، مبدأ و مقصد پرواز را ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراشدن این قانون راه اندازی نماید. بهره برداری از پهپادهای غیرنظامی و انجام عملیات پرواز بدون ثبت و تأیید اطلاعات طرح پرواز ممنوع است.

تبصره ۲- به منظور یکپارچه سازی مدیریت مجوزهای پهپادهای غیرنظامی، سازمان مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراشدن این قانون، نسبت به ارتقا و تکمیل درگاه مجوزهای موضوع این قانون با هماهنگی نهادهای نظامی و امنیتی اقدام نماید.

ماده ۱۴- وزارت ورزش و جوانان مکلف است با هماهنگی شورای تأمین استان و پس از اخذ تأیید سازمان، نسبت به تعیین مناطق مناسب برای بهره برداری پهپاد تفریحی - ورزشی اقدام نماید. انجام عملیات پروازی در این مناطق نیازمند اخذ مجوز بهره برداری و ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی در سامانه مربوط نمی باشد. در استان های تهران و البرز، هماهنگی لازم با قرارگاه ثارالله سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عمل می آید.

ماده ۱۵- ستاد کل نیروهای مسلح مکلف است با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراشدن این قانون، نسبت به سیاستگذاری اجرائی برای طراحی و تولید سامانه‌های رهگیری و مهار (کنترل) و سامانه دریافت داده پهپاد اقدام می نماید.

تبصره- تولیدکنندگان و واردکنندگان مکلف به رعایت ضوابط ابلاغی ستاد کل نیروهای مسلح در پهپادهای غیرنظامی می باشند. افراد خاطی مطابق قانون جرایم رایانه ای مصوب ۱۳۸۸ و اصلاحات بعدی آن مورد پیگرد قانونی قرار می گیرند.

ماده ۱۶- انجام عملیات داده برداری به وسیله پهپاد غیرنظامی به منظور اخذ و برداشت اطلاعات مکانی و از جمله نقشه برداری تصویرسنجی (فتوگرامتری) هوایی، فیزیک زمین (ژئوفیزیک) هوایی، پرتوسنجی (رادیومتری)، مغناطیس سنجی، پایش طیف، گرای سنجی، نور (لیزر) سنجی و مادون قرمز با اخذ مجوز مربوط حسب مورد، طبق قوانین و مقررات مربوط امکان پذیر است.

ماده ۱۷- واردات و صادرات بدون مجوز پهپادهای غیرنظامی و کلیه ادوات و تجهیزات آنها، به عنوان کالای قاچاق محسوب شده و مرتکبین مطابق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن مورد پیگرد قانونی قرار می گیرند.

ماده ۱۸- خرید و فروش، توزیع، حمل و نگهداری پهپاد غیرنظامی بدون سند مالکیت ممنوع بوده و ضمن توقیف، مرتکب علاوه بر ضبط به مجازات تعزیری درجه (۷) محکوم می شود.

تبصره ۱- اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پهپاد غیرنظامی فاقد سند مالکیت موظفند با ارائه اسناد مثبته ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراشدن این قانون نسبت به اخذ سند مالکیت اقدام نمایند. پس از اتمام مهلت تعیین شده پهپادهای فاقد سند مالکیت مشمول جرایم و مجازاتهای این قانون می شوند.

تبصره ۲- در صورت عدم صلاحیت شخص دارنده پهپاد غیرنظامی برای دریافت سند مالکیت، صاحب آن موظف است در ازای دریافت بهای پهپاد، آن را به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تحویل دهد. این وزارتخانه مکلف است با اخذ نظر کارشناس رسمی دادگستری یا کارشناسان وزارت اطلاعات، بهای آن را به مالک قانونی پرداخت کند. در صورت اعتراض به نظر کارشناسی، موضوع با رعایت اصول و مقررات مربوط به محرمانگی و با هزینه متقاضی به هیئت کارشناسان رسمی دادگستری ارجاع می شود.

تبصره ۳- فعالان مجاز در نظام توزیع مشتمل بر تولیدکنندگان، واردکنندگان و نمایندگان آنها و اصناف دارای مجوز مرتبط از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۱۹- پرواز پهپاد غیرنظامی بدون مجوزهای موضوع مواد (۱۳) و (۱۴) این قانون در حریم هوایی کشور ممنوع بوده و ضمن توقف و توقیف، مرتکب علاوه بر ضبط به مجازات تعزیری درجه شش محکوم می شود.

تبصره- چنانچه پرواز در مناطق دارای رده حفاظتی باشد مرتکب به حداکثر مجازات این ماده محکوم خواهد شد.

ماده ۲۰- در مواردی که پرواز برای ارتکاب جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، موضوع فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی از قبیل خرابکاری و جاسوسی صورت گرفته باشد، مرتکب به حداکثر مجازات آن جرایم محکوم می شود.

ماده ۲۱- نیروهای مسلح در صورت احراز پرواز غیر مجاز پهپادهای غیرنظامی بر فراز حریم های نظامی دارای رده حفاظتی کشور، برابر دستورالعمل و طرح های ابلاغی ستاد کل نیروهای مسلح و مقررات مربوط، پهپاد غیرنظامی و کاربر را توقیف و بلافاصله مرتکب را برای طی مراحل قانونی به مراجع قضایی ذیصلاح معرفی می نمایند.

ماده ۲۲- ضابطین دادگستری برابر مفاد این قانون در صورت احراز پرواز غیرمجاز نسبت به توقیف پهپاد غیرنظامی و گواهینامه کاربر اقدام و ضمن تشکیل پرونده مراتب را برای طی مراحل قانونی به مرجع ذی صلاح قضایی معرفی می نمایند.

ماده ۲۳- در صورت مفقودی، سرقت و یا وقوع حادثه برای پهپاد غیرنظامی، مالک یا بهره بردار حسب مورد مکلف است مراتب را بلافاصله به فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران گزارش نماید.

تبصره ۱- فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است گزارش های مفقودی و سرقت را بلافاصله به وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام نماید.

تبصره ۲- عدم اعلام مالک یا بهره بردار حسب مورد از ارائه گزارش موضوع این ماده موجب توقیف سند مالکیت یا مجوز بهره برداری حسب مورد به مدت حداکثر شش ماه می شود.

ماده ۲۴- مالک، بهره بردار یا کاربر حسب مورد مسئول ورود و جبران هرگونه خسارت مادی و معنوی از ناحیه پهپاد غیرنظامی به افراد، اموال عمومی و خصوصی و ورود به حریم خصوصی افراد است.

ماده ۲۵- کلیه مالکین یا بهره برداران حسب مورد قبل از انجام پرواز با پهپاد غیرنظامی، مکلف به تنظیم قرارداد بیمه مسئولیت مدنی نسبت به اشخاص ثالث با شرکت های بیمه گر معتبر هستند.

تبصره- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سازوکار اجرای این ماده را برای تصویب در مراجع قانونی ذی ربط ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراشدن این قانون فراهم نماید.

ماده ۲۶- سازمان های کشوری و لشکری مکلفند در مأموریت های محوله درخصوص اجرای مواد (۲۱) و (۲۲) این قانون، کارکنان خود را تحت پوشش بیمه مسئولیت مدنی در قبال اشخاص ثالث قرار دهند.

ماده ۲۷- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراشدن آن، توسط شورای سیاست گذاری موضوع ماده (۲) این قانون پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

رئیس جمهور

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح

قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه ساماندهی پرنده های

هدایت پذیر از راه دور (پهپاد) غیرنظامی تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص:	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق:	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال:	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه:	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد:	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب:	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجه:	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ:	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

-

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام:	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد

دارد ☐	ندارد ☒	۵ طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۶ طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۷ طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۸ طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۹ طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۰ طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۱ طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

-

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

-

-

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱) :

نظر اداره کل مربوطه طرح/لایحه جاری دارای سابقه نمی باشد.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمہ نظر ادارہ کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر ادارہ کل به انضمام سوابق قانونی

الف – نظر ادارہ کل

--

ب – سوابق قانونی